

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair 1/698 numaralı kanun lâiyhası ve İktisat ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Sayı 6/1513

16-V-1933

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 13-V-933 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

Türkiyede türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanun ile takip edilen maksadın, Türkiyede iş sahasını mümkün olduğu ve faydalı görüldüğü kadar vatandaşlara hasretmek olduğu malumdur. Neğrinden beri kanunun saydığı işlere yeniden hiç bir ecnebi girişememiş ve işlerini tasfiye edenlerin yerlerini de vatandaşlarımız tutmuştur. Millî emeği kabil olduğu kadar korumak ve millî kabiliyeti derece derece arttırmak gibi bir maksatla Büyük Millet Meclisince kabul edilmiş olan bu kanunun vatandaşlarımıza açtığı ve açacağı iş sahaslarının ehemmiyetini lâiyk olduğu veçhile takdir eden Cümhuriyet Hükümeti bir taraftan vatandaşlarımızın görgü ve mümareselerini arttırmağa çalışırken, bir taraftan da bu günkü filî vaziyetin kendi insani telâkkilerine ve umumî iktisadî zaruretlere uygun bir şekilde tasfiyesini düşünmekten hali kalmamıştır. Filhakika memleketimizde tutunan ecnebi iş sahiplerine birden yol vermenin memleketin iş kuvvetinde bir sarsıntı bırakmaması kabil olmayacağı gibi, bunun, işlerini terkedecek kimseleri pek müşkül bir vaziyete maruz bırakacağı da şüphesiz bulunmaktadır. Bütün cihanı saran iktisadî darlık içinde hepsi ile eyi münasebetler idame ettirgimiz memleketlerin esasen haylı kabarık bir yekûn tutan işsizlerine bir hamlede bir kütlenin daha iltihakına yol açmamağı ve bu hususta tedrici bir surette hareket etmeğı insani mülâhazalar itibarile muvafık görmekteyiz . Kaldıki, memleketlerinde yeniden bir vaziyet tesis etmeleri bu günkü umumî iktisadî vaziyete göre müşkül olan bu şahısların mühim bir kısmının işsiz güçsüz memleketimizde kalmaları da muhtemeldir. Bundan tevellüt edecek mahzurları da hesaba katmak icap etmektedir. Buna binaendir ki Cümhuriyet Hükümeti 2007 numaralı kanunun esasını mahfuz tutarak intikal devresini mutedil bir had dahilinde genişletmeğı muvafık görmüş ve kanunun 16-VI-933 tarihinden itibaren tatbıkı icap edecek hükümleri için iki senelik bir müddetin kabulü esasına müstenit olan merbut tek maddeden ibaret kanun lâiyhasını Büyük Millet Meclisine takdim etmiştir.

Cümhuriyet Hükümeti bu iki senelik müddet zarfında 2007 numaralı kanunun daha iyi ve salim bir tatbik göreceğine emin bulunmaktadır. Halkın ihtiyacını tazyik etmemek yeni sahalara daha tekemmül etmiş bir görgü ile girmek ve memleketimizde bir işe tutunmuş kimse-lerin işlerini daha kolay ve daha normal bir şekilde tasfiyelerine imkân vermek maksadile tek- lifi muvafık görülen bu kanunun Yüksek Meclisçe tasvibe şayan görüleceğinde şüphe edilme- mektedir. Hükümet kanunun tatbikını temin için talep ettiği bu iki senelik müddet zarfında va- ziyeti icaplar dahilinde nazarı dikkate almak imkânını haiz olacak ve bu suretle 2007 numara- lı kanun, vazına hâkim yüksek maksatlarla mütenasip salını ve milli menfaat ve ihtiyaçlara uygun bir tatbik sahası bulacaktır.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisat encümeni
Karar 33
Esas 1/698

24-V-933

Yüksek Reisliğe

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilecek sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında Başvekâletten gelecek encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası İktisat vekili Celây Bey hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Yeni lâyiha 2007 numaralı kanunun 5 inci maddesile Türk vatandaşlarına hasredilen sanat ve hizmetlerden ecnebilerin menî için kabul edilmiş bulunan müddetin sonu gelmekte ise de bu men'in böyle ani bir surette yapılmasında bazı güçlükler olacağı görülmesi üzerine müddeti dahi iki sene uzatarak bu müddet zarfında kanunun tedricen tatbiki için Hükümete salâhiyet vermek esasını ihtiva etmektedir. Bu bapta gerek lâyiha esbabı mucibesinde verilen izahat gerek Vekil Beyden dinlenen malûmat encümenimizce tahdidin zarurî olduğuna ve yeni lâyihanın esas itibarile muvafık ve kabule şayan olduğuna kanaat husule getirmiş ve lâyiha aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Adliye encümenine havale buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

İktisat En. Rs.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Edirne	Ş. Karahisar	Afyon Karahisar	Zonguldak	İstanbul	Bursa	Bolu
Şakir	İsmail Akosmanzade	İzzet	Ragıp	M. Yaşar	Dr. Rasim Ferit	Şükrü

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ad. encümeni
Karar № 33
Esas № 1/698

31-V-1933

Yüksek Reisliğe

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair hazırlanan kanun lâyihası Başvekâletin 16-V-1933 tarih ve 6/1513 numaralı tezkeresile Adliye encümenine tevdi olunmakla İktisat

vekili Celâl Beyin huzurile tetkik ve müzakere olundu:

2007 numaralı kanunla memlekette Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetleri bu kanunun neşri tarihinde yapmakta olan ecnebilerin bir sene içinde bu sanatı terketmeleri mezkûr kanunun 5 inci maddesinde yazılı isede esbabı mucibe lâyihasında tafsil ve izah olunduğuna üzere bu müddetin bitmesine pek az zaman kalmış olduğundan kanunda sayılı hizmet ve sanatlarla iştigal eden ecnebilerin çekilmesinin memleket için iş kuvvetinde bir sarsıntı bırakması ihtimalile beraber bu ecnebilerin memleketi terketmeyerek işsiz bir halde kalmalarının tevlidi melhuz zararı ve kendi memleketlerine gitmeleri halinde de umumî iktisadî zaruretler noktasından kanun hükmünün biraz daha uzun zaman içinde tedrici bir surette tatbik edilmesindeki faydalar teklif edilen kanun lâyihasının tanzimine saik olduğu anlaşılmiş olmakla lâyihanın esas itibarile kabulü encümence kararlaştırılmıştır.

Müzakere sırasında lâyihada kabul edilen iki sene müddet içinde yeniden Türk vatandaşlarına tahsis edilen hizmet ve sanatları ecnebilerin hariçten gelerek yapabilmelerine mâni olacak lâyihaya bir hüküm konması mevzubahsedilmiştede esasen 2007 numaralı kanun neşri tarihinden muteber olduğuna göre o tarihten itibaren Türk vatandaşlarına tahsis edilmiş olan sanatları hariçten gelecek yabancıların yapmalarına imkân olmadığı ve ancak kanunun neşri zamanında bu sanatlarla meşgul olanların bir sene içinde bu hizmet ve sanatları bırakmaları lâzımgeldiği ve tatbikatta da bu suretle hareket edildiği ve düşünülen tarzda dışarıdan gelen yabancılara tahsis edilen sanatları yapmalarına müsaade edilmediği izah olunmuş ve lâyihaya başkaca bir kayıt konmasına lüzum görülmemiştir

Lâyihanın birinci maddesi bu kanunun tanzimine saik olan maksadı daha açık ifade etmek üzere yazılış tarzı değiştirilmiştir.

Lâyihanın tercihan ve müstacelen müzakere ve kabul buyurulması hususunun Heyeti umumiyeye arzına encümenimizce ittifakla karar verilmiştir. Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Ad. En. Rs.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Manisa	Kocaeli	Yozgat	Trabzon	Antalya	Kayseri
<i>Mustafa Fevzi</i>	<i>Salâhattin</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>Ragıp</i>	<i>Numan</i>	<i>Sait Azmi</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Erzincan	Kars	Konya	Kocaeli	Antalya	Tokat
<i>Abdülhak</i>	<i>Nazif</i>	<i>Ş. Sırrı</i>	<i>Ragıp</i>	<i>Haydar</i>	<i>Nâzım</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 numaralı kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun lâiyhası

MADDE 1 — 2007 numaralı kanun ile Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetlerden ecnebilerin el çekmeleri mezkûr kanunun beşinci maddesinde yazılı müddetin bitmesinden itibaren iki senelik bir müddet içinde temin edilir. Bu müddet içinde kanunda yazılan işlerden hangilerinin hangi tarihten itibaren ecnebiler tarafından görülemeyeceği İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13 - V - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Y. Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. R. Galip</i>	<i>Hilmi</i>	
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası

MADDE 1 — Aynen

MADDE 2 — Aynen

MADDE 3 — Aynen

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyede Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetler hakkındaki 2007 sayılı kanunun bazı hükümlerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — 2007 sayılı kanun ile Türk vatandaşlarına tahsis edilen sanat ve hizmetlerden yabancıların el çekmeleri mezkûr kanunun beşinci maddesinde yazılı müddetin bitmesinden itibaren iki sene içinde temin edilir.

Bu müddet içinde kanunda yazılan işlerden hangilerinin hangi tarihten itibaren yabancılar tarafından yapılamayacağı İcra Vekilleri Heyetine kararlaştırılır.

MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen